

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 180 Lei
Pe jumătate 90 Lei
In America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI“, Bla j, Jud. Târnava-mică
Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

In jurul conversiunii

De unde a răsărit această vorbă cu răsunet nou? — Ce înseamnă cuvântul „conversiune“? — Frământările în jurul conversiunii datorilor

Astăzi toți vorbim și ne frământăm de conversiune. De sus, de la ședințele parlamentului, și până la cea din urmă colibă din margine de sat, nu auzi decât această vorbă cu răsunet nou, care pe unii îi umple de nădejdi, iar altora le face răcori și nopți chinute, fără somn. E cuvântul care ține în încordare o țară întreagă și dă gânduri la milioane de oameni. Mulți îi zic și „convertire“ iar sătenii „convărtire“.

De unde o fi răsărit această vorbă și care o fi înțelesul ei cel adevărat?

Vorba conversiune n'au ghicit-o nemții, nici francezii, nici americanii, cari dela un timp încoace ne trimit și ne învață toate minunățiile. Conversiunea e cuvânt străbun și a răsărit pe platurile Tibrului, unde s'a izdănit și de unde a plecat limba legionarilor lui Traian, părinții neamului nostru. Romanii cei vechi spuneau „conversio“ și înțelegeau mișcare de învățare, mișcare de întoarcere sau și schimbare, preschimbare.

Ciobanii și plugarii poporului nostru n'au păstrat-o, ori au pierdut-o în scurgerea vremilor, căci prea era o vorbă pe sus, prea depărtată de indeletnicirile ciobănești și plugărești. Au scormonit-o însă iarăși cărturarilor sau oamenilor învățați și încă nu numai ai noștri, ci ai lumii întregi, cari foarte adeseori mai ușor se înțeleg, și astăzi, între ei, în limba latinească dela Roma, decât în ori care limbă nouă.

Insă înțelesul ei de astăzi i l-au dat nu cărturarilor, ci bancherii și oamenii de bani gata, financierii, cum li-se mai zice. În limba acestora, conversiunea e pusă totdeauna în legătură cu o datorie sau un împrumut. Un datorăș care este prea împovărat și nu-i în stare să mai facă față greutăților împreunate cu împrumutul luat, cere sau caută o conversiune, o convertire a datoriei, o ușurare prin schimbarea învoielilor de plată, fie prin îndelungarea termenului, fie prin o lertare sau o scădere a cametelor.

Deci conversiune înseamnă o prelungire sau o ușurare a datorilor, a împrumutului care apasă pe cineva și-l face zilele amare. Lucru cinstit și omenesc, bun și pentru creditor și pentru datorăș. Creditorul prin conversiune își asigură banii împrumutați, fie și cu oarecari jertfe, iar datornicul, prin ușurările ce le câștigă, se mai înviorază și capătă voință nouă de lucru, de muncă.

Până aici credem că suntem deplin înțeleși. Și noi, ma conversiunii s'a lămurit și

pentru omul fără nici o cunoștință de limba bancherilor și a ucenicilor lor. Insă se mai naște o a doua întrebare, poate tot atât de „convărtită“ ca și cea dintâi. Că adică: ce-o fi căntând această vorbă de bancheri și de finanți în viața noastră de astăzi, cari am putut trăi peste 1800 de ani pe acestea meleaguri blagoslovite de Dumnezeu, fără să știm ce-i conversiunea, ori cel puțin, fără să ne atingă pe toți deodată? Cum am ajuns să ne frământăm atâta, cu o vorbă învărtită și încârlăbată, care era mai bine nici de nume să-i fi auzit?

Răspunsul nu-i greu de dat.

Sătenii, plugarii, slujitorii sabelor și ai coaselor, știau mai bine decât noi, că înainte cu cinci-șase ani o mare mulțime de oameni s'au băgat datorii pe la bănci, mai ales pentru cumpărări de pământ. Băncile vărsau bani cu sacii, cum se zice. Și oamenii erau bucuroși de așa haram. Cincizeci-șaizeci de mii de lei nu erau bani atunci. Iar pământul aducea bine. Feldera de bucate se vindea și până la 200—250 lei. Orice palmă de loc era un chilipir.

Datoriile s'au făcut mai ușor chiar decât păcatele. Insă au venit cametele celea mari și vremurile s'au stricat. Bucatele au dat înapoi. Oamenii au început să nu mai poată plăti nici cametele, necum capitalul. Din cinzeci de mii s'a făcut repede sută de mii, din sută s'au făcut două și mai bine.

Oamenii s'au trezit deodată înglodați până peste cap, încât nici răsufla nu mai puteau. Gospodării frumoase s'au măcinat și s'au făcut mere-pere. Oamenii harnici și vrednici, s'au trezit pilugi și cerșitori. Dacă mai mergea tot așa, întreagă plugăria țării avea să se pustiască!

Și a venit atunci guvernul și a oprit licitațiile. Apoi a răsărit gândul cu preluarea datorilor de către stat. Băncile au sărit ca arse și, de teama prăbușirii, au încetat a mai plăti depunerile. Căci au zis: datorășii noștri nu mai plătesc, nu plătim nici noi deponenților noștri. În felul acesta am ajuns unde suntem, că nu mai plătește nime nici o datorie, banii au intrat ca în fundul pământului și nu-i mai vede ochiu de om, nici băncile, nici statul. Viața s'a ologit pe deantregul și stăm cu toții pe marginea prăpastiei.

Între asemenea împrejurări guvernul a venit cu planul de lege al conversiunilor, care frământă acum parlamentul și toată țara. Planul conversiunii zice: datoriile plugarilor cu pământ până la 20 iugăre, se scad la jumătate,

iar ce rămâne se va stinge în 30 de ani, plătiind datorășul numai o cotă de patru la sută în tot acest timp. Ori acest lucru naște alte necazuri nu mai puțin apăsătoare.

Și iată cum:

Conversiunea e foarte povarnică asupra băncilor, cari sunt amenințate să-și piardă capitalurile și să nu mai poată plăti depunerile, adică bănișorii adunați cu atâtea sudori de către așii năcăjiți, cari și-au adunat părăluțe albe pentru zile negre. Ce fac aceștia? Și iarăș: vin meseriașii, comerțanții, vin chinuții dintre orășeni și zic și ei: dar nouă nu ni-se face convertire de datorii? Noi nu suntem cetățeni ai țării? Nu suntem și noi peritori de foame și pilugi? La noi nu se gândește nimenea?

Prin urmare, conversiunea naște noi necazuri, noi dureri, noi gânduri. Și putem înțelege ușor, că guvernul are greutăți neînchipuite față cu această vorbă nouă, care trebuie deslegată într'un chip, căci altfel țara nu poate ieși din marea criză de care toți suferim și ne plângem.

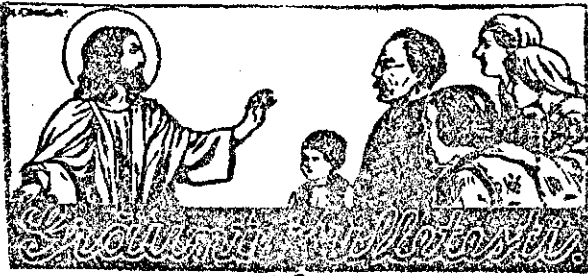
Cum va ieși conversiunea vom vedea.

Marea însemnătate a Catehismului.

Zilele trecute Părintele Papa a primit o mulțime de copii de câte 7—14 ani în audiență și le-a vorbit despre catehism: „Această cânticică mică este de mare însemnătate — a spus sf. Părinte — fiindcă ea ne vorbește despre Dumnezeu, pe când celelalte ne vorbesc despre oameni și despre lume. Celelalte cârți cuprind știință, aceasta cuprinde știința științelor, adică știința despre Dumnezeu. În această cânticică aflați principiile după cari au trăit cei mai mari bărbați ai lumii, ca sf. Toma de Aquino, sf. Bernard, sf. Albert cel Mare, pe cari și lumea necredincioasă de astăzi îi privește ca pe unii dintre cei mai mari învățați ai lumii. Cetiți deci, dragii copii, atât voi cât și părinții și rudeniile voastre catehismul cât mai bucuroși, și astfel veți face un lucru plăcut lui Dumnezeu“.

O decorație binevrednică.

Dăunăzi a fost decorată, cu Legiunea de onoare, stareța mănăstirii catolice din orașul Ribeauville din Alsacia (Franța), care, în vremea războiului celui mare, a suferit temniță grea, alături cu făcătorii de rele, fiindcă Germanilor li-s'a părut suspectă. Au osândit-o deci la 10 ani muncă silnică, desbrăcându-o de hainele călugărești. Biata călugăriță a suferit mulcom, iar după războiu, devenind cetățeană franceză, a fost aleasă de către celelalte călugărițe stareță a mănăstirii. Guvernul francez, auzind de suferințele ei, a decorat-o acum.

Cunoaște-te pe tine însuși

Duminecă în 21 Februarie se citește evanghelia »Vameșului și a Fariseului«, din care se desprind două mărturisiri, una care ne îngreșează și ne desgustă, a fariseului, și alta cinstită și umilită, care ni-l face atât de drag pe vameșul. Fariseul, îngâmfat și fudul, mareț și disprețuitor, se ruga stând în picioare și mergând înainte: »Dumnezeule, mulțămescu-ți că nu sunt ca și ceilalți oameni: jefuitori, nedrepti, preacurvari, sau ca și acest vameș. Postesc de două ori în săptămână; dau zeciuială din toate câte am«. Iară vameșul, departe stând, nu îndrăznea să-și ridice nici ochii săi la ceriu, ci-și bătea pieptul său zicând »Dumnezeule, fii milostiv mie păcătosului«.

Fariseul s'a rugat în forma aceasta, pentru că nu s'a cunoscut pe sine însuși. Dacă-și cunoștea sufletul, dacă și-ar fi dat seama de mulțimea păcatelor sale, abunăseama, că altfel se ruga, și se pogora mai îndreptat la casa sa. Așa fac o mulțime mare de oameni și astăzi, tot fiindcă nu se cunosc în de ajuns pe sine înșiși.

Și oare care este cauza pentru care oamenii se cunosc așa de puțin pe sine înșiși?

Pentru că cei mai mulți sunt de părerea, că a te cunoaște pe tine însuși este lucru ușor. Dar unii ca aceștia greșesc amarnic, pentru că lucrul cel mai greu tocmai acela este de a se cunoaște omul pe sine însuși. Toată lumea știe să spună o mulțime de lucruri despre alții, le cunosc toate mișcărilor, ba poate și gândurile, iară pe sine înșiși nu se cunosc aproape de loc. Nu zău, fiindcă pentru a te cunoaște pe tine însuși, trebuie să fii cât se poate de atent, să-ți urmărești bine toate obiceiurile, gândurile și faptele, bine cumpănindu-le și scoțând din ele învățătura care se desprinde, fără cruțare, fără înfrumusețare și fără scuzare. Cei mai mulți însă nu-și văd decât numai faptele și gândurile cele bune, iar pe cele rele și-le acopăr și ascund. Iar când e vorba de a se arăta lumii, fac asemenea luneii, nu-și arată decât o singură față, partea cea frumoasă și bună, iar cea urâtă și-o ascund. Astfel purcezând însă omul nu se poate cunoaște niciodată pe sine însuși.

A doua cauză este, fiindcă cei mai mulți dintre noi se supără dacă cineva le arată vreo greșală, pe când dacă-i laudă, chiar și pe nedreptul, se fudulesc și le crește inima de un cot. Doamne cât sunt de scurți la minte ceice se rătoiesc îndată ce-i laudă cineva, ba unii nu se îndestulesc nici cu atâta, ci se mai laudă și ei înșiși. Ori nu știu ei, că lauda de sine nu miroasă bine și că prin lauda altora nu numai că nu te îndreptezi, ci dimpotrivă te strici. Ce câștigăm din lauda oamenilor? Nimica. Devenim mai buni? Ba, ci încă mai răi. Pe când dacă cineva ne arată, cu bunăvoință, vreo greșală, încercăm să ne ferim de ea și să ne facem mai buni.

A treia cauză pentru care se cunosc atât de puțin oamenii este că, în loc să măture înaintea ușii proprii, arată gunoiiu dela casa vecinului și, vorba sf Scripturi, în loc să vadă bârna din ochiul propriu se uită tot numai la aschia din ochiul vecinului, scurt și la înțeles, în loc să se ocupe de sine, se ocupă de alții. În forma aceasta bine înțeles, că buruienile cresc în sufletul lor mari, atât de mari, încât e aproape cu neputință să le mai poată smulge. Așa a făcut și fariseul, iar pe urmă a rostit vestitele cuvinte: »Dumnezeule, mulțămescu-ți, că nu sunt ca și ceilalți oameni«. Toți ceice-l urmează la acelaș rezultat vor și ajunge.

Ce să facem, ca să ne cunoaștem cât mai bine pe noi înșine?

Înainte de toate să ne retragem la un loc singuratec și să ne cercetăm acolo sufletul. Și vă întreb, dragi cetitori, cine are prilej mai bun pentru aceasta decât țaranul? El care se află pururea sub cerul liber, care zi de zi vede făpturile și minunile Domnului, care întru toate ale sale dela Domnul atârnă. O, cât de ușor poate el să recunoască spunând: »Mare ești Doamne și minunate sunt lucrurile tale, și nu este cuvânt spre lauda minunilor tale«. Cât de ușor se poate el gândi la suflet și la toate răutățile și păcatele sale! Cât de ușor se poate retrage și examina pe sine? De aceea și sunt țaranii mult mai buni decât meșteșugarii ori cărturarii, pentru că sunt mai aproape de Dumnezeu decât toți ceilalți.

Nu ascundeți adevărul, în fața sufletului vostru! Fie adevărul acela cât de urit, priviți-l în față, nu vă speriați de el, căci numai văzând deplin adevărul: uriciunea sufletului vostru, veți putea să vă îndreptați, încercând mai întâiu a vă scăpa pe rând de păcate.

În sfârșit, ori de câte ori descoperiți vreun rău în deaproapele vostru, întrebați-vă cinstit și numai decât, oare această patimă sau păcat nu se află și în sufletul meu?

După ce le-am făcut toate acestea să ne mai punem și următoarele întrebări: Oare noi recunoaștem păcatul fuduliei, sau al mândriei? Nu cumva suntem de părerea, că omul bogat are tot dreptul să fie mândru, pentru că are pe ce? Dar despre căutarea după avere ce și cum ne gândim? Nu cumva suntem și noi de părerea, că numai prin bogăție ne putem ridica peste ceilalți oameni? Dar oare necumpătul și necurăția privim-o de păcat? Ori doară ne îmbătăm tot mereu și dacă nu putem s'o facem aievea, cel puțin sufletește călcăm porunca a șasa? Și în sfârșit încă o întrebare: Cui îi sămănăm noi, fariseului ori vameșului? Dacă am trăi pe vremea aceea, oare fariseii am fi ori vameși?

Vameșul e umilit, noi cu capul pe sus; lui îi pare nespun de rău pentru păcate, nouă nu numai că nu ne pare rău, dar nici nu le recunoaștem de păcate. O seamă dintre noi însă sunt mai răi chiar și decât fariseii, pentru că el nu jefuia, noi ori de câte ori ni-se dă prilej; el nu era nedrept, cel puțin așa se laudă, pe când noi făcut-am nedreptate la toată lumea; el nu era nici preacurvar, pe când noi în gând de câte ori nu vom fi făptuit acel mare păcat; el postea de douăori în săptămână, noi, mi-se pare, nici odată; el dădea zeciuială bisericii din toate câte avea, pe când nouă și de creștarul rău și

vechiu pe care-l aruncăm în căldărușa cu apă sfințită ne pare rău și câte odată nu ne sfiim a pune pe disc chiar și câte un bumb.

Ei, vedeți, unde ajunge omul, care nu se cunoaște pe sine însuși? Și numai pentru că nu și-a luat oboseala să privească odată cu toată seriozitatea în fundul inimii sale. Dacă doriți deci să vă îndreptați în acest post mare, care se apropie, începeți mai întâiu cu cercetarea atentă a sufletului vostru și vă veți cunoaște pe voi înșivă și vă veți face creștini cinstiți și de omenie.

Părintele Iuliu

Ce poate face un preot cucernic

— Ceeace nu a putut face Liga Națiunilor și toți diplomații lumii împreună, este în stare să facă un preot —

Toți cetitorii de ziare știu, ce luptă înversunată se desfășoară, de câțiva vreme, între două popoare dela Soare Răsare, între Chinezi și Japonezi. Atunci când Liga sau Societatea Națiunilor își ține ședințele sale de potolire a înarmărilor dintre popoare, la Geneva, aceste două popoare nu numai că nu se gândesc la desarmare, ci umplu cu sânge roșu zăpada albă care a învăluit câmpul de luptă și se bat ca orbii, oricât se ocoșesc politicienii și diplomații lumii.

Toată lumea s'a rugat de Liga Națiunilor, să facă ceva și să curme odată această vărsare de sânge. A și încercat Liga, s'a sfătuit multă vreme și pe urmă a primit răspunsul că treaba lor ce fac acestea două popoare, ei să bat, ei se vor împăca. Atunci Liga Națiunilor s'a așezat din nou la sfat și a rugat cele două popoare, să facă cel puțin un armistițiu (odihnă de arme, încetare de lupte); acelaș lucru l-au încercat și diplomații, adevărații domni mari (miniștri) cari reprezintă țările străine într'o țară oarecare; dar nici lor nu le-a succes (nici ei n'au izbutit).

Atunci, văzând grozavele cruzimi de pe câmpurile de luptă, văzând cum trebuie să sufere, în urma bombardamentului, până și femeile și copiii nevinovați, preotul francez Yacquinet, directorul colegiului (corporatiune, tovarășia de băbați sau călugări) sfântului Francisc de Xavioru, ceice a organizat pe voluntarii chinezi, s'a dus cu jertfirea vieții, în lagărele dușmane și i-a rugat pe generali să facă un armistițiu, cel puțin de 4 ore, până când Chinezii își vor putea scoate femeile și copiii din orașele bombardate și îi vor putea pune în siguranță.

Și, spre marea minune a lumii, generalii cei aspri, ceice nu ascultă de Liga Națiunilor, nici de diplomații lumii, se supun rugămintii preotului francez, care a luat și el parte în luptele din jurul Verdunului (Franța), unde și-a pierdut un braț, îngrijind de bolnavi, și care și în China și în Japonia numai bine a făcut, îngrijind de văduve și de orfani, de săraci și întemnițați. Și, băgați bine de seamă, atât Japonezii cât și Chinezii sunt păgâni.

Știrea aceasta ne-a înșeninat și îmburcurat, mai ales când vedem că cinstea și omenia, facerea de bine și milostivirea, duhul de jertfă și de neîntrecută dragoste este în stare să înmoaie până și cele mai aspre inimă ale păgânilor.

Cetiți „UNIREA POPORULUI“

Explicări de legi

Ce este „Patenta“ sau impozitul (darea) micilor comercianți

— Tălmăcire făcută anume pentru cetitorii „Unirii Poporului“ —

De **GRAȚIAN C. MARCUȘ**

Încă înainte de Crăciun s'a votat o lege în parlament, care schimbă în multe privințe vechea lege a dărilor: *legea contribuțiilor directe*. Această schimbare de lege s'a tipărit în Monitorul Oficial (foaia cea mare a țării) din 1 Ianuarie 1932, zi în care a și intrat în vigoare, adică în aplicare. Cred că va fi spre folosul cetitorilor „Unirii Poporului“ dacă voi căuta să le lămuresc prevederile acestei legi noi, după care urmează să se plătească dările în viitor.

Cele mai multe schimbări sunt cu privire la *comercianți și meseriași*. Cauza este, că în fiecare an era mult necaz cu impunerea lor. Comerciantul care are o mică dugheană la sate, sau meseriașul care lucrează singur în atelierul său, nu prea poate să țină multe registre și să facă socoteli, ca și marii negustori sau fabricanți, cari au funcționari-contabili numai pentru acest scop. Din această pricină erau apoi veșnice ciornăvelii pe la comisiunile de impuneri. Membrii comisiei spuneau, că comerciantul are venit mare, iar el se jura, că nu-i nici jumătate atâta, iar mijloc de dovadă nu era, căci din puținele registre ale comerciantului și ale meseriașului nu se putea lămuri prea bine venitul adevărat.

Ce și-a zis atunci ministrul finanțelor? — Sunt două feluri de comercianți. Unii au venituri puține, alții cu venituri multe. Pe aceștia cu venituri puține îi numesc „mici comercianți“, iar pe ceilalți „mari comercianți“ sau întreprinderi particulare mari. Cel mai mult necaz e cu micii comercianți și cu meseriașii, și, ca să se lămurască lucrurile cu ei, se va statornici de acum înainte darea odată pe câte trei ani înainte, urmând ca numai tot la al treilea an să se fixeze din nou darea ce o are de plătit comerciantul. Darea aceasta se mai numește și *patentă fixă*, fiindcă este aceeași, neschimbată, vreme de 3 ani.

Dar acum trebuie să mai știm, cine sunt comercianții mici. Căci câți comercianți, atâtea câștiguri. Legea zice așa: se vor socoti mici comercianți toți aceia a căror venituri, în mijlociu, n'au trecut de 120.000 lei pe an, în ultimii trei ani, adică în 1929, 1930 și 1931. Spre pildă un comerciant a avut un venit, (după care a plătit dare) în 1929 de 130.000 lei, în 1930 i-a mers bine și a avut 170.000 lei venit, în 1931 a scăzut însă la 120.000 lei; venitul mijlociu (adunăm veniturile pe cei trei ani și împărțim cu 3) fiind deci 140.000 lei, acest comerciant face parte din micii comercianți, fiindcă venitul lui „mijlociu“ este mai mic decât 150.000 lei.

Cum se stabilește darea? Pentru aceasta legea dă o tabelă, după cum urmează:

Clasa	Veniturile	Impozit, partea Statului
I	Până la 5.000 lei	400 lei
II	Dela 5001—15.000	1.200 „
III	„ 15.001—25.000	2.300 „
IV	„ 25.001—40.000	3.500 „
V	„ 50.001—50.000	4.600 „
VI	„ 50.001—75.000	6.800 „
VII	„ 75.001—100.000	9.000 „
VIII	„ 100.001—150.000	14.000 „

Deci comerciantul nostru, pe care l-am luat pildă, este împărțit în clasa a VIII-a și va plăti darea (patentă) de 14.000 lei pe an, atât în 1932, cât și în anii 1933 și 1934, fie că va avea un venit mai mare, fie că va avea mai puțin ca în anii trecuți.

Dar ce se va întâmpla dacă comerciantul și-a deschis prăvălia numai în 1930? În acest caz se va calcula venitul mijlociu pe doi ani. Spre pildă zicem că un comerciant, care și-a început negoțul în 1930, a avut un venit în acel an de 42.000 lei, iar în 1931 de 65.000 lei. Din care clasă va face parte? Venitul mijlociu

fiind (adunăm, apoi împărțim cu 2) 53.500 lei, e dela sine înțeles, că avem de a face cu un mic comerciant, deci va plăti impozit după tabelă. Acesta face parte din clasa a VI-a și va plăti un impozit de 6.800 lei, în fiecare an, vreme de 3 ani. Iar acei comercianți, cari și-au deschis prăvălia în 1931, vor fi clasificați după mărimea venitului din acel an.

Cine face clasificările? Împărțirea în clase se face de comisiuni județene, compuse dintr'un judecător de tribunal, administratorul financiar și un delegat al camerei de comerț.

Dar comercianții vor fi ei citați la stabilirea impunerilor? Nici la comisia de clasificare și nici la comisia de impunere comercianții nu vor fi citați, căci atât împărțirea în clase cât și stabilirea impunerii se face în baza veniturilor din anii trecuți, deci comerciantul nu mai are ce să spună comisiei. Dar ce se va întâmpla în cazul când comerciantul impus se va vedea nedreptățit, aruncându-se asupra lui o dare mai mare, fiind pus într'o clasă mai înaltă decât cea potrivită lui după veniturile sale?

Ca și într'alți ani hotărârea comisiei, procesul verbal de impunere, va fi înmănat comerciantului. El are drept de apel. Și fiindcă clasificarea este cuprinsă în procesul verbal de impunere, apelul se va purta și asupra clasificării. Instrucțiunile legii spun apriat: „dacă se apelează procesul verbal de impunere, implicit (doadă) se discută în apel și clasificarea“.

E bine ca să știm acest lucru. Drept aceea toți micii comercianți să nu se mire, că anul acesta nu vor fi citați înaintea comisiilor și deci vor trebui să fie cu mare băgare de seamă la comunicarea impunerii și, dacă va fi cazul, să-l apeleze în termen, căci darea odată statornicită se va plăti așa vreme de trei ani.

Micii comercianți, cari sunt impuși după tabela de mai sus, sunt scutiți de a mai plăti și impozitul complementar, ce au plătit până acum.

În numărul viitor voi scrie despre impunerea meseriașilor și a societăților cooperative.

Foia „UNIRII POPORULUI“

Chiriac Mincinosul

Mulți mincinoși mai incurcă vremea în această mare grădină alui Dumnezeu; dar ca Chiriac alui Filimon, nici că mai se găsește pe tot rotogolul pământului.

Se mai întâmplă în lume de mai mințește omul câte odată, ca să mai scape de vre-un necaz, sau ca să-și mai poate vinde câte o vacă bătrână de 20 de ani, pe care o face junică de patru ani, sau o face de-a făta, când ea a șterpit de vre-o 7—8 ani; dar așa numai de dragul minciunii să mințești, cum făcea Chiriac, doar să mai fie vre-unul ori doi în toată lumea asta mare. Mințea de stetea soarele în loc, după cum e vorba.

Nu era lucru despre care să vorbească cineva și Chiriac să nu zică că el a văzut mai mare și mai minunat și să nu mințească, de să se dărâme Negoțul și să înghețe Mureșul în miezul verii, nu alta.

Chiriac era un om ca de vre-o 40 de ani, chipeș și harnic de altcum, apoi și umblase prin lume, că a fost în Țara nemțească la Marxloch și la Oberhausen; în America pela Coreapolis și pela Homestead Pa.; apoi cătăna la Ștreliții din Sibiu, cu cari a și mers în război în 1914, unde și căzuse prisoner, și

fu dus tocmai în Siberia lângă lacul Baical, de unde veni acasă abia în 1920, după ce a cutreerat China, Japonia și Asia mică.

Știa multe, dar îi plăcea să mințească și să le înflorească de să răzi să te prăpădești. Oamenii din sat îl luară în sus, și ca să-și facă răs, când se adunau mai mulți laolaltă, dacă era și Chiriac, unul spunea o minunăție ca apoi Chiriac să răspundă cu o minciună gogonată și umflată ca un balon de-alui Zeppelin.

Sandu lui Vijelie încă știa să le pocnească și să scornească câte o gogoneată, de să și se deschidă briceagul în buzunar, și pe el îl puneau sătenii să pomenească pe Chiriac, ca apoi ei să rădă.

Intr'o Duminecă după ce ieșiră omenii din biserică, se adunară — ca de obicei —, să mai ciondrămănescă până cam fierbe mămăliga; și numai iată că se apropie și Chiriac.

— Noa Sandule, dă după el — îi zise badea Niculae Fătul. — Dă după Chiriac, ca să mai rădem.

Cât ce se apropie Chiriac, Sandu, prefăcându-se că ar fi vorbit și mai înainte despre același lucru, zise:

— Așa zo. De asta n'am văzut decând sunt.

— Despre ce-i vorba? — întrebă Chiriac.

— D'apoi tu n'ai auzit? — urmă Sandu, — ce-a pătit Miș din Hudită ieri pe vântul

acela? Ori poate pe unde ai fost tu la lucru, mici nu a fost vânt.

— Dar ce-i? — întrebă Chiriac curios.

— D'apoi uite. Eu eram la coastă în Fundătură și numai vine un vânt, Doamne drăguțule, de să te sboare, ca pe-o peană, nu alta. Eu am desfcut ștreangurile dela boi, — căci boii erau în părau, de nu-i ajungea vântul —, și m'am legat de un stejar gros. Dar să fi văzut ce facea vântul cu mine! Mă flutura ca pe un sterg. Tocmai atunci aduce ceasul cel rău — că mai bine n'oi zice —, pe Miș din Hudită cu un car de fân, mergea către casă. Vacile întindeau și se opinteau, iar Miș era în vârful carului cu fân. Și iacă, măi omul lui Dumnezeu, vântul ia carul pe dedesubt și îl ridică sus. Bietele vaci scăpărau din picioare, căci nu mai atirgeau pământul, iar Miș în car. Și l-a ridicat vre-o 10—15 stângini și l-a aruncat tocmai dincolo de părau cel mare, și când a ajuns jos — măi omul lui Dumnezeu nu s'a fost întâmplat nimic; vacile încep să rumege și să-și urmeze calea, iar sasul din vârful carului își aprinse pipa, și — cea Lori, hei Virag —, mai departe.

Oamenii așteptau cu gura căscată și cu nodul de răs la capul pieptului ca să vadă ce va răspunde Chiriac la aceasta goarnăge.

— Asta-i nimic, face Chiriac. — Când eram în Siberia, eram la un domn mare lângă lacul Baical, într'o casă cu trei etaje. Intr'o noapte vine un vânt pogan, și numai, dimi-

Întru mulți ani Stăpâne!

Vineri, în 12 Februarie, s'au împlinit 10 ani, de când Preafericitul Părinte Papa Pius XI, urcându-se pe tronul sfântului Petru, a fost încoronat de papă, ca al 263-lea urmaș al Preafericitului Petru, mai marele apostolilor.

În vorbirea sa de întronizare noul Papă, care mai înainte ascultase de numele Achiile Ratti, a spus că tot ce are de gând să lucreze, se poate cuprinde pe scurt în cuvintele: „Pacea lui Hristos în împărăția lui Hristos”. Și de fapt, în cei 10 ani de apostoлие Sfântul Părinte și-a dat toată silința să-și împlătească această dorință. De aceea a întemeiat în acești 10 ani din urmă 73 prefecturi apostolice, 53 vicariate apostolice, și 18 prelaturi, adică tot atâtea centre din cari se trimit misionarii în largul lumii ca să propovăduiască evanghelia. Tot în acești 10 ani a întemeiat 78 episcopii, și 20 arhiepiscopii noi, a deschis 19 noi teritorii misionare și 7 delegații apostolice. Cu 10 state a intrat în legături diplomatice, trimițându-și în fiecare stat câte un reprezentant de al său, iară cu altele 12 state a legat concordate, adică înțelegeri, ca un fel de contracte.

Dacă n'ar fi făcut nimic altceva Papa Pius XI, ar fi rămas, și numai după toate acestea, mare în istorie. Dar Sf. Sa merge mai departe în zelul său apostolic, roagă lumea întreagă să aibă la inimă cauza muncitorimei, că de aceea sunt astăzi muncitorii atât de nefericiți și îndușmăniți, pentru că bogății îi neîndreptătesc. Tot acest sfânt Părinte a sărit într'ajutorul înfometărilor din Rusia, a prăpăstuiților de ape din China, a neîndreptăților din Mexico și Spania. A înmulțit numărul sfinților cu 30 de fericiți, cu 12 sfinți și cu 4 mari dascăli ai bisericii și a făcut o nouă sărbătoare, pe aceea a regelui Hristos. Ori de câteori a fost apoi lipsă, și-a spus cuvântul hotărîtor în toate chestiunile mari ale lumii.

Două lucruri mari și hotărâtoare pentru întreaga lume a făcut Papa Piu XI, 1. împăcarea mult dorită între Statul Italian și Scaunul Apostolic al Romei și 2. a introdus Acțiunea

catolică, adică conlucrarea laicilor cu preoți pentru binele credincioșilor.

Pentru noi Români acest Sfânt Părinte a fost de o bunătate rară. Bisericii noastre i-a dat zeci de milioane, cu cari a zidit și deschis Institutul Recunoștinții, Școala Normală pentru băieți și Școala Comercială Superioară pentru băieți, lărgindu-se astfel Seminarul Teologic și măriindu-se pe de două ori cum a fost. A început zidirea Seminarului Teologic Românesc dela Roma, a încheiat concordatul cu

Statul Român și a întemeiat noua episcopie a Maramureșului, având astăzi noi Români uniți cu sf. scaun apostolic al Romei celei vechi o mitropolie cu 4 episcopii.

La Blaj s'a făcut în ziua de 12 Februarie, la orele 11 înainte de amiază, o slujbă bisericească, la care au slujit p. Ambroziu Chețianu, vicarul Mitropoliei și cei patru directori bărbați ai școlilor din Blaj. A cântat corul teologilor și a predicat p. Dr. Augustin

Tim Tătar, rectorul Academiei Teologice, arătând marile vrednicii ale sf. Părinte. După cântarea doxologiei celei mari s'au tras clopotele catedralei vreme de 1/2 de oră. Același lucru s'a făcut și în toate parohiile Mitropoliei, Duminica trecută.

Rugăciunile noastre, izvorâte din inimă curată și cinstită, vor fi auzite și ascultate abunânseama la tronul cereșc, pentru că se roagă o biserică întreagă, în frunte cu mitropolitul, patru episcopi, zeci de canonici, aproape 2000 preoți și peste un milion și jumătate credincioși, ca Domnul Dumnezeu să-i lungească firul vieții și să-l țină întru mulți ani cu pace.

Întru mulți ani Stăpâne!

Răsplata Poetului

— Sărbătorirea d-lui Octavian Goga la Cluj —

Duminică în 14 Februarie, Universitatea din Cluj, cea mai înaltă școală de carte românească din părțile ardelenne, a înmănat poetului Octavian Goga, strălucitului „cântăreț al pătimirii noastre”, diploma de doctor „honoris causa”.

Cine nu cunoaște poeziile lui Octavian Goga din timpurile robiei ungurești? Cine nu cunoaște „Oltul”, „La noi”, „Clăcașii” și celelalte poezii, de același clocotitor sbucium național românesc, din vremurile de restriște? Sau, cine nu-și aduce aminte de simțirile într'aripate cari ne oțelau inimile, când, ferecăți în lanțurile granițelor blestemate ale pajurei cu două capete, înfiripam cântecul dător de noui puteri, născut din peana mălastră a lui Nic. Otavă dela Rășinari:

*Avem un vis nemplinit
Copil al suferinței,
De jală cu ne-au răposat
Și moșii și părinții...!*

Ori, poate nu știm cu toții, că la 191 ofițerii și ostașii Regelui Ferdinand liberatoru au străbătut prăpastiile și hucaururile munților spre Ardeal cu versurile lui Octavian Goga pe buze?

Ba da, știm și simțim cu toții, că onoarea

neăta, ne pomenim de partea cealaltă al acului cu casă cu tot. Nu știm unde suntem. Domnul mă trimite să văd unde suntem. Întreb pe un vecin, pe altul, dar nu cunoșteam pe nici unul, și nici ei nu mă cunoștea nici pe mine și nici pe domnul. Ne adusesese adică vântul, căci domnul uitasă seara să lege casa de pociumbi — căci așa e acolo. Casele au beciuge mari, iar jur împrejur sunt pociumbi mari de cari leagă casele cu lanțul ca să nu le ducă vântul. Într'o singură seară a fost uitat și atunci a pățit-o.

— Dar de oraș și de celelalte case ce s'a ales — întreabă Sandu? — Nu le-a dus și pe ele?

— Nu, căci au avut noroc că au prins stradele cu piroane groase de pământ, și astfel orașul a rămas unde a fost, numai casa noastră a fost dusă de furtună.

Lumea râdea de se strâmba, numai Sandu și Chiriac erau serioși, de credeai că au venit dela alegere de deputat ori dela percepție.

Altă dată, iară începuse Sandu văzând pe Chiriac: Măi, măi, măi, săracul om; ce frică va fi fost pe el!

— De cine-i vorba? — întreabă Chiriac.

— Da de măcăjitul ala de Ion al Sonului din Mărăcini. A vrut ieri să meargă la târg la Aiud, dar podul era înglodat la țarm și nu umbla. El — hai iute sfătosul —, se pune în luntre și hai s'o mame cu o lopată și să treacă Murășul. Mergea el până la mijloc, numai lun-

treă „huzdup”, se răstoarnă. El bietul nu știa înota, dar își aduce românul aminte ce să facă. Își desbracă tundra, o întinde asupra apei, șade pe ea, și apoi cu bietul, dă-i să meargă până la țarm ca pe plută; și a scăpat.

— Dar când m'am dus eu în America — începuse Chiriac —, pe la mijlocul apii, iacă vedem un vapor care venea dela Fiume. Nu știu cum era încărcat, cum nu, că mergea tot într'o lature. Pe semne vor fi pus carbonii numai de-o parte, căci Ungurul, cât e de falos, dar tot nu știe el încărcă cum încărcă Neamțul. Numai odată vedem că „huștuliuc” se răstoarnă vaporul. Da căpitanul — om cumi te — zice: — Nu vă speriați oameni buni. Fiecare să-și ia perina dela cap și să șadă pe ea. Și ședeau oamenii pe perini de gândea că vreau să-și spele picioarele; și au scăpat toți.

Oamenii din nou răsăra de părea că vezi cum pun carne pe ei; numai Sandu și Chiriac părea că sunt la săracustă.

Altă dată spunea Chiriac cum în Rusia, unde ei a fost mai întâi, se auzeau tunurile austriacilor; iar domniul lui, pe el l-au trimis la lagăr, iar ei și-au împachetat tot ce-au avut și au fugit. Numai bietele găini au fost uitate închise în coteața lor.

Austriacii n'au ajuns însă până acolo, iar domniul, după doi ani s'au întors acasă, și — dintâiu lucru —, dă fuga la cotețul cu găini. Găinile toate. Adică nici mai multe nici mai

puține decât au lăsat. Nu s'a prăpădit nici una.

Adică, cum se întâmplase. Găina azi ouă un ou, și îl mănca; mâne oua altul, și îl mănca și pe acela, și astfel găinile toate, fiecare cu un ou la zi, au dus-o doi ani de zile.

În Țara nemțească văzuse Chiriac fabrici în cari băgai cucuruz, crumpene și lătură și ieșeau cârnați, șunci și costițe afumate gata, așa că pe acolo nu e de lipsă ca acele lucruri să le mănânce mai întâiu porcul ca să se ingrașe, și nici nu sunt acolo porci, ci numai ici-colo câte unul prin țircus și prin comedie. Deasemenea în alte fabrici bagă fân și apă, și iese lapte și smântână.

D'apoi în America, câte minunății! Acolo sunt mașini, cari îți seamănă, îți sapă, îți crește și îți culege cucuruzul într'o singură zi, așa încât dimineața e boană, la amiază e cu spic și cu chică, pe la oină e de fript, iar seara, doi și trei ciucăli pe un fir, copti și uscați ca nuca, de numai să-l duci la moară. Acum — zice el — se gândește unul să facă o mașină mică, numai cât o tabacheră, în care bagă niște leacuri și în ea se fac tot felul de mâncări și beuturi ce-ți poștește inima. Planul mașinii — zice — că l-a fost văzut Chiriac; dar n'a apucat să mai stea până să o vadă gata, că o ar fi cumpărat, să fi știut că dă până într'o sută de dolari pe ea.

La New-York văzuse odată o fabrică de ghete de gumă, de aceea din cari se fac min-

care i s'a făcut poetului Octavian Goga cu diploma dela Cluj, la împlinirea alor 50 ani de viață, este o răsplătă bine meritată pentru toată comoara de simțiri și de avânturi pe care acest strălucit maestru al condeiului a turnat-o în toți filii neamului nostru la ceasul cel mai potrivit. Sărbătorirea dela Cluj este cu adevărat o *cunună de lauri* cu care Ardealul și neamul nostru întreg, era dator față de poetul Octavian Goga.

De-aici, dela Blaj, de lângă Câmpia Libertății, trimitem și noi sărbătoritului poet, închinările noastre celea mai adânci!

Vizita dlui Mussolini la Papa. Joi, în 11 Februarie, dl Mussolini, ministrul președinte al Italiei a făcut vizita sfântului Părinte, ceea ce nu s'a mai întâmplat de 61 ani, ca adică un primministru italian să fie primit în audiență la Papa. Papa l-a ținut în audiență o oră întreagă, care este cea mai lungă audiență pe care a avut-o cineva până acuma la șeful bisericii catolice. Iată cum a decurs audiența:

La ora 10 și 30 minute dl Mussolini, însoțit de ministrul italian pe lângă sf. Scaun, de ministrul justiției, de subsecretarii de stat dela președinția consiliului și dela ministerul de externe, de șeful biroului presei și de toți funcționarii dela ministrul italian de pe lângă sf. Părinte a sosit în fața Vaticanului. O mulțime nesfârșit de mare aștepta pe străzi și bătea în palme. Dl Mussolini a fost primit cu onorurile cari se dau numai capetelor încoronate. La ora 10 și 45 minute a fost primit de Papa, care i-a eșit înainte în sala mică a tronului și l-a condus apoi în biblioteca sa. Dl Mussolini a îngenunchiat în fața Papei și i-a sărutat mâna și inelul, Sfântul Părinte însă l-a ridicat dela pământ cu amândouă mâinile. La eșire Preafericitul Părinte a însoțit pe dl Mussolini până la ușa camerei, în care l-a primit.

O nenorocire într'o mină (bale)
Într'o mină din Franța în zilele acestea s'a întâmplat o mare nenorocire. — Din cauza gazelor cari ies din cărbuni și cari s'au aprins s'a făcut în mină o puternică exp'ozie. — Șapte minieri cari erau în apropiere au fost imediat omorâți și câțiva au fost greu răniți. S'a surpat și o parte din mină și au fost închiși în mină de surpături 17 minieri, cari se crede că nu vor mai putea fi scoși de acolo așa că vor muri înădușiți și de foame.

gile cu cari să joacă copiii. Stăpânul fabricii ca să arete lumii cât sunt ghetele acelea de bune așa încât cine le încalță, umblă de gândești că nu atinge pământul, a chemat pe un om și, în fața publicului l-a încalțat cu trei părechi de ghete de acelea, apoi l-a suit în etajul al 20-lea și de acolo l-a aruncat jos pe fereastră. Dar omul nu numai că nu s'a chităvit, dar când a ajuns la pământ a sărit din nou tocmai ca o minge de gumă, și s'a dus iarăși în sus până la etajul al 21-lea; apoi a venit iar jos, și a sărit din nou până la etajul al 22-lea și tot așa a sărit trei zile, așa încât a trebuit să cheme pompierii să-l prindă. Dar cine să-l poată țineal și în sfârșit au trebuit să-l puște ca să nu moară omul de foame.

În California a văzut o mașină cu o țevă mare, groasă și lungă, ca de un kilometru, iar pe țevă aceea, la un cap lângă struguri și la capul celalalt ieșeau omeni beți, cu pâlăria într'o ureche și chiuind.

Așa își petreceau sătenii cu Chiriac. Rădeau de se îngrășau, și mai uitau de năcazurile și amărăciunile zilei, cari vin ca potopul, nechemate și nepoftite.

N. Lupu.

Ce mai e nou în politică

Planuri de ale politicianilor noștri — Sosirea neașteptată a dlui N. Titulescu — Ce mai e cu desarmarea — Lupte tot mai înverșunate în Răsărit — Ce zic conducătorii bolșevici

Prin felul cum se desfășoară viața omenească de acum, se aseamăna cu un râu ale cărui ape au trecut cu mult peste țărnișii albiei sale. Valurile, scapate dintre țărnișii, fug nebunește, rostogolind tot ce le iese în drum, și cu mare greutate sunt oprite din alergarea lor și duse apoi la mază. Așa e și viața. Parecă și-a sărit din ogașii și acum rătăcește peste bolovani, sdrobindu-se. Cei chemați cu conducerea vieții se straduiesc s'o readuca, dar se pare fara multe roade, căci turburările în lume sunt tot mai mari iar nădejdiile spre o liniște tot mai puține.

Planuri de ale politicianilor noștri

Partidele politice sunt puse în mare corn de capră din cauza legii conversiunii. Desigur legea va avea și părți rele, dar ceva bun este în ea și poporul întreg a înțeles, că prin ea însuși M. Sa Regele le-a venit agricultorilor în ajutor. Năcăjiții cei mulți au înțeles că vor fi ajutamați prin această lege. Partidele politice ar vota-o, pentruca să nu-și piardă prietenia alegătorilor, dar n'ar vota-o pentru guvern. Una e sfânta, că dacă acest guvern va face conversiunea, el nu va mai fi dat la o parte decât dacă s'ar întâmpla lucruri cu totul noua. În felul acesta fiecare partid și-a făcut proiectul lui. Ba se spune chiar că liberalii duciști și național-țărăniștii s'or înțelege, ca să nu voteze conversiunea. Mai ales național-țărăniștii nu vor să iese parte nici la discuțiile parlamentare, asupra proiectului legii administrative. Din zi în zi însă se observă, că liberalii duciști și național-țărăniștii se împrietenesc. Mai nou se spune, că cele două partide sunt pe deplin înțelese asupra trebuinței de a se schimba legea electorală. Planul schimbării acestei legi a plecat dela național-țărăniști. Dl *Eduard Mirto* a stat de vorbă cu mai mulți fruntași politici asupra acestei chestiuni și se pare că și M. Sa Regele a aprobat această dorință.

Sosirea neașteptată a dlui N. Titulescu a turburat și mai rău politica din țară

În ultimele zile ale săptămânii trecute dl N. Titulescu, a anunțat din Geneva, că va veni îndată în țară. Dsa a cerut prin telefon Invoice să stea de vorbă cu M. Sa Regele. Raspunzându-i-se, că poate veni ori când, dl Titulescu a și plecat dela Geneva spre România. În București nu s'a putut afla la început, de ce vine dl Titulescu

acasă dela conferința desarmării. Unii credeau că-i vorba de un nou guvern de concentrare.

După convorbirea cu M. Sa Regele, s'a aflat apoi câte ceva din scopurile venirii dlui Titulescu. Se spune anume, că dl Titulescu e cu totul nemulțumit de felul cum o fost pregătită și informată țara noastră asupra lucrurilor dela Geneva. Lucrările pentru încheierea pactului de neagresiune cu Rusia sovietică au fost rupte fără pricepere, așa că Rușii spun acum la Geneva că noi Românii nu vrem pacea și că avem gânduri războinice. Chiar mai mult încă decât atât, unele gazete din București spun, că s'ar fi pus la Geneva chestiunea Basarabiei. Rușii vor cere să se facă în Basarabia o votare a tuturor națiilor de acolo, ca să se vadă bine dacă Basarabienii vreau să fie uniți cu România ori cu Rusia.

Judecând bine aceste chestiuni, ușor se vede, că venirea dlui Titulescu a produs și mai mare îngrijorare între conducătorii noștri. Dl Titulescu a avut vreo trei zile întrevederi cu toți politicianii. La M. Sa Regele a fost în fiecare zi. Miercuri în 17 Febr. dsa încă nu s'a întors înapoi la Geneva.

Conferința desarmării miroase a mort.

Dezbaterile regulate au început și sunt în toiu la conferința desarmării dela Geneva. Reprezentanții Germaniei, Statelor-Unite, Spaniei și Cehoslovaciei au spus părerile guvernelor diferitelor țări asupra felului cum să se facă desarmarea omenirii. Din toate discursurile nu reese că este cineva, între cei mari, cari să dorească pacea de dragul ei. Toți cer pace și desarmare, dar numai în ceea ce ar avea lipsă țările lor. Germanii spun că ei nu pot primi lucrările conferinței înainte de a li-se lua în seamă cererile lor. Ei cer anume ca înainte de a-se desarma Germania să aibă dreptul de a-se înarma ca oricare țară. Englezii și Americanii, fiindcă trăiesc mai mult din negoțul făcut cu vapoarele, cer ca să nu mai fie permise submarinele cu arme. Toți împreună cer ca nici o țară să n'aibă dreptul de a mai ținea aeroplane. Toate aeroplanele cari sunt în lume să fie date Ligii Națiunilor. Delegatul spaniol a mai spus că țara sa vrea pacea, dar până când Rusia nu intră în Liga Națiunilor, nu înțelege cum se poate asigura pacea.

Din toate aceste cuvântări și păreri reese că la Geneva nu prea miroasă a lucru bun. Foarte mulți din cei adunați acolo au declarat că au puține nădejdi

de a ajunge la vre-un succes. Ceeace este însă și mai rău, dupăcum se sunește, în loc să se facă pace, se va ajunge la admiterea revizuirii — schimbării — tratatelor de pace. Când s'ar ajunge la una ca asta, apoi mai bine ar fi fost să nu se fi ținut această conferință.

Lupte tot mai inverșunate în Răsărit

În timp ce la Geneva încep să-și piardă oamenii nădejdea în asigurarea păcii și liniștii prin bună înțelegere, Japonzii și Chinezii se pregătesc tot mai tare de războiu, lucru care este acum spus pe față de amândouă guvernele. Japonzii nu numai că înaintează prin Manciuria, dar aduc încontinuu armată spre câmpul bătăliei. Armatele chineze deasemenea se întăresc și se înmulțesc din ce în ce. Oe e drept deocamdată nu se fac lucruri mari nici în Răsăritul depărtat, dar se fac în schimb planuri mari.

Astfel consiliul de coroană japonez a hotărât că acum este momentul mai bine venit, pentruca Japonia să-și poată împlini planurile sale. Ei spun anume că Manciuria și Mongolia trebuie să fie ocupate de ei, precum și o parte din Rusia sovietică. Cu acest plan Japonzii au ocupat linia ferată estică-chineză. Au dat afară pe toți funcționarii cari au fost până acum și au pus alții noi. Conducătorul șef al acestei linii s'a opus acestei îndrăsneli, dar soldații japonezi i-au arătat pumnul. Dupăcum vestesc trimișii marilor ziare din lume, Chinezii încă nu stau cu mâinile în sân. Se crede chiar că nu mai poate trece mult până când va începe războiul în toată legea.

Ce zic Rușii despre pofta Japonezilor.

Auzind despre planurile Japonezilor, Rușii nu prea sunt bucuroși. Dintr'un discurs al unui mare bolșevic s'a putut înțelege, că țărănimea din Rusia s'ar răscula îndată contra bolșeviciei, dacă armata ar fi dusă în războiu. Deaceea chiar Stalin s'a învoit ca de acum înainte să fie mai omeniți oamenii decât până acum. Dintr'o constatare între conducătorii bolșeviciei, ținută în zilele acestea la Moscova, s'a putut înțelege că și Rușii sunt îngrijorați de războinică Japonezilor. Ba se vestește chiar că s'a hotărât, ca la un caz de războiu în Siberia între Ruși și Japonezi, Rușii

nu trimit altă armată decât aceea care se află în Siberia. Ei cred că Japonzii nu pot înainta mult aici, din cauza drumurilor și timpurilor rele.

O altă cauză care nu le permite să trimită mai multă armată contra Japonzilor este și convingerea bolșevicilor că ei trebuie să fie totdeauna cu ochii spre țările din Europa nu spre cele din Răsărit.

Osândit la moarte. Tribunalul din Debrețin (Ungaria) a osândit la moarte pe țărănul de 24 ani Szabó Sándor, pentrucă a omorât, cu lovituri de ciocan, pe soția și doi copii ai unui consătean de al său, pentru a-i jefui.

Ce a spus la radio regina Olandei.

În seara de Crăciun a anului 1931 regina Vilhelmina a Olandei a vorbit la radio, spunând între altele că zadarnic am vrea să scăpăm de grijile și necazurile de acum, nu vom putea, și cu atât mai puțin de criză, dacă nu vom avea dragoste. Dragostea lui Hristos trebuie să ne stăpânească inimile, altfel vom fi pururea nefericiți. Cea mai mare parte din cuvântarea frumoasă și foarte religioasă a reginei Vilhelmina o publică gazeta sfântului Părinte dela Roma „L'Osservatore Romano“.

Tineretul unit din Cluj. „Asociația națională a studenților români uniți din Cluj“ în ședința plenară din 7 Februarie a. c. și-a ales următorul comitet: Ioan Cerghizan, președinte; Iuliu Șerbănuțiu, vicepreședinte; Ioan Călugăr, secretar general; Aurel Vlao, casier; Ioan Hârșan, controlor; Emilia Platon, bibliotecară; Maria B. Pop și Valer Deac, secretari de ședințe; Iuliu Pop, membru în comitet; Teodor Bordan, președintele comisiei de ajutorare; Leontina Mureșan, președinta comisiei artistico-literară.

Din nebuniile necredincioșilor spanioli. În nebunia lor francmasonii necredincioși din Spania au oprit înmormântarea creștinească și bisericăscă. De aici înainte numai pe acela îl vor înmormânta cu preot, care va porunci-o aceasta prin testament. Morții sub 20 de ani vor fi înmormântați cu

preot numai dacă o pretinde aceasta întreaga familie. Toți cei morți fără de testament, precum și cei ce au murit în urma unei nenorociri, vor fi înmormântați cu înmormântare civilă. Afară de aceasta au oprit cel mai mare ziar catolic din Madrid „El Debate“, fiindcă acesta a arătat că aprinderea bisericilor spaniole s'a făcut în urma poruncii logei francmason „Ateneo“. Un ministru a spus poliștilor, cari voiau să împiedece aprinderea bisericilor și a mănăstirilor: „Dați-le pace, nu-i împiedecați, și nu cumva să se prăpădească ori rănească vre-un cetățean, care este mai mult vrednic decât toate bisericile Spaniei“. Mai nou necredincioșii, ne mai putând aprinde bisericile, fiindcă-i împiedecă credincioșii, au început a arunca bombe în biserici. S'a adus mai nou o lege, care pune dare de stat pe clopote și oprește chipurile sfinte. Un deputat a cerut să se introducă arderea obligatorie a morților.

Misionarii din China. Fiind vorba de războiului izbucnit între Japonzii și Chinezii, ziarul sf. Părinte dela Roma „L'Osservatore Romano“ publică numărul misionarilor catolici cari se află acuma în China. Sunt cu totul 10 mii, între cari 4182 francezi, 1978 italieni, 1062 belgieni, 991 olandezi, 868 germani, 793 spanioli, 313 americani, 244 irlandezi, 237 englezi, 171 elvețieni și 77 canadieni. Ceilalți 400 sunt împărțiți pe aproape toate națiunile lumii.

Ajutorarea săracilor în Germania.

Toți episcopii germani au rugat, prin circulare, pe credincioși să se îngrijească de hrana și îmbrăcămintea săracilor și mai ales a șomerilor. În arhidieceza Breslau au fost hrăniți într'o singură săptămână 117 mii 567 săraci de către credincioșii catolici, afară de aceea li-s'au dat 7 mil bucăți haine și albituri, 2149 pachete cu de-ale mâncării, 376 măji crumpene și peste 2000 măji cărbuni de piatră. În dieceza Augsburg catolicii au dat într'o singură lună 1 milion 670 mii prânzuri și 1240 măji de pâine. Iată ce poate face milostenia creștinească! Oare la satele noastre nu s'ar putea face o astfel de tovarăgie, de-a hrăni pe rând pe cei săraci și a-i prevedea cu lemne și cu îmbrăcămintă? Ia încercați!

S'a impușcat cu zăpadă. Ce nu este în stare să facă bietul om desnădăduit și fără de credință în Dumnezeu, într'o clipită de nebulie! Un biet de om fără de lucru, care locuia la unchiul său într'o comună de lângă Graz (Austria), într'o clipită de nebunească desnădejde, a umplut țevea puștii de vânătoare a unchiului său cu zăpadă și apoi s'a impușcat în pânțele. Zăpada l-a spintecat și sfărâmat în bucățele, așa că nefericitul de Fritz Koller (că acesta îi era numele) a rămas mort într'o clipită.

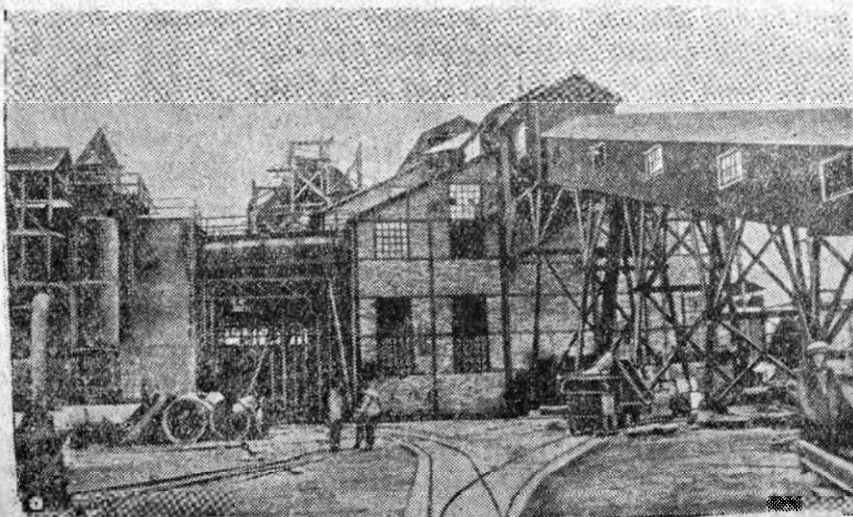
Doamne cari și-au pierdut mințile.

Cea mai nouă modă este una atât de șoadă și atât de proastă, cum nici gândi nu se poate, și anume vopsirea unghiilor dela picioare. Și asta nu e glumă, e adevărul cel mai garantat. La opera și teatrele din New-York damele au început a merge în niște pantofi tăiați la degetele picioarelor, așa că li-se văd unghille vopsite cu roșu. Până acuma se zicea păr lung și minte scurtă, dar acuma că și-au tuns și părul, cum să li-se zică altfel acestor fel de muieri, decât că și-au pierdut mințile.

Un soldat mort — 4 milioane 300 mil lei. Fiind amenințați de izbucnirea unui nou și mare războiu, iubitorii de pace se străduiesc să arete omenimei, ce grozăvie e războiul. Unul dintre aceștia a socotit că în marele războiu trecut au murit tot la două

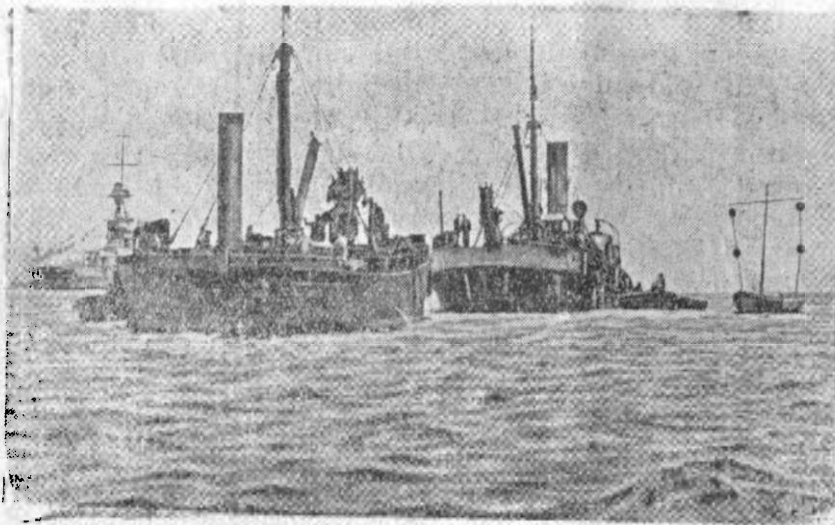
Și în Suedia s'a aflat aur

Una dintre cele mai bogate țări în aur ale pământului este fără îndoială România. Sunt însă și alte țări, unde se găsește aur. Astfel s'a aflat mai anii trecuți aur într'un loc din Suedia. Până bine de curând Suedezii își trimiteau piatra de aur în Germania sau în America de apus, ca acolo să le-o sdrobească și să le scoată aurul. Acuma însă, văzând că li-se plătește să sdrobească ei ei înșiși piatra, și-au făcut mașinăriile cari se văd pe acest chip, așa că-și scot ei înșiși aurul. Din una mie de kilograme de piatră de aur scot 67 grame de aur curat, ceace este foarte puțin.

In căutarea unui submarin

De curând s'a pierdut urma submarinului englez „M. 2”. L-au căutat în toate părțile, dar nu l-au aflat nicăieri. În chipul nostru se văd mai multe vapoare engleze și în fund un crucișător englez, cari toate au plecat în căutarea submarinului. Se vede însă că submarinul „M. 2” s'a înecat dimpreună cu toți ceice se aflau atunci pe el. Aflăm mai nou, că inul pierdut a fost aflat în fundul mării și se lucrează acum la scoaterea lui.

minute câte 9 soldați, ceea ce face pe zi 6500, și în tot cursul războiului 12 milioane soldați morți. Răniți au fost tot la 2 minute câte 14 soldați, așadară zilnic 10 mil, și în cursul întregului război 17 milioane. Acelaș a mai socotit că, — după ce toți banii cheltuiți în războiu nu s'au cheltuit pentru altceva decât pentru omorirea oamenilor, — moartea, mai bine zis, omorirea unul soldat a costat deci nu mai puțin de 4 milioane 300 mii lei.

In contra înecului. Cetim zilnic în toate gazetele că aproape în fiecare zi se întâmplă câte o nenorocire. Omul însă cu mintea lui isteasă caută să inventeze mijloace prin care poate scăpa de nenorociri. Se întâmplă multe scufundări de vapoare și mulți oameni se înecă. Acum un inventator din Franța a inventat un sac de cauciuc (gumă) așa fel făcut că dacă un om intră în el poate pluti deasupra apei un timp foarte lung și nu se cufundă. Deci călătorii când văd că vaporul este aproape să se cufunde, intrând în saci de aceștia de cauciuc se pot arunca în apă și nu se înecă până când vine un alt vapor să-i ducă la uscat.

Un aeroplan mare. Oamenii tot caută să se înțeleagă ca să facă pace, dar tot se tem de război. În Franța s'a făcut acum un aeroplan mare, care poate să ducă 2500 kgr. bombe și trei mitraliere cu muniția lor. Este așa făcut că poate merge cu el și noaptea și poate arunca bombe.

S'a surpat o cazarmă. În Cernăuți s'a întâmplat o nenorocire. În ziua de 12 Febr. dimineața cam pe la orele 7 un plafon din clădirea cazarmei regimentului 8 Vânători s'a surpat. După ce a căzut plafonul din cauza zguduirii și părășii dela etajul al 2-lea s'au surpat. Așa că o parte din cazarmă s'a făcut un morman (grămadă) de pietre. Mare noroc a fost însă că atunci în partea aceea a cazarmei nu se aflau soldați, așa că n'a fost nici un mort. — Nenorocirea s'a întâmplat din cauza că plafonul se rezăma mai mult pe niște grinzi cari cu timpul s'au copt și s'au rupt.

Un testament necreștinesc. Un mare negustor cu numele Wilhelm von Ofenheim a murit acum de curând. După ce a murit, imediat s'a desfăcut și cetit testamentul. Doriința lui a fost ca trupul lui să fie ars, iar cenușa să o împrăștie pe drumul dela castelul lui, care i-a fost cel mai plăcut loc până a trăit.

Feciori unguri bat dol jandarmii români. Miercuri noaptea 4 flăcăi unguri din comuna Biharea județul Bihor, s'au dus la crâșmă și s'au îmbătat. De aici beți s'au dus la postul de jandarmi și au început să bată

în ferești și au strigat pe jandarmi afară. Jandarmii au și ieșit și flăcăii cu niște mincluni i-au înșelat până în drum. Acolo au sărit la cei 2 jandarmi cu ciomegele și i-au bătut până la sânge. În ajutorul jandarmilor imediat au venit sătenii români. Dela un post vecin apoi au venit alți jandarmi, cari au prins pe bătăuși. Judecata le va da o mare pedeapsă. Poate că oca le va mânca oasele. Nici n'ar strica pentruca să fie de învățătură și altora, cari ar încerca să bată pe cei cari sunt puși să facă ordine.

Și femelle se ocupă cu hoția. În Bucovina pe drumul dintre comunele Valea-Stănei și Vatra Moldoviței, pe când trecea doamna Galena Cuscuschi, i-au ieșit în cale doi hoți. Au bătut-o și i-au luat banii și tot ce avea de preț la ea. Ajungând în comună doamna a spus jandarmilor ce a pășit. Jandarmii au început cercetările și prin surprindere au reușit să prindă pe cei 2 hoți. Mare mirare a fost însă când au văzut că hoții erau 2 femei îmbrăcate în haine bărbătești. Ele au fost trimise la închisoarea tribunalului pentru a fi judecate.

O nuntă cu bucluc. La o nuntă din Bucovina în comuna Țisanți după obicei nuntașii au ieșit în curte ca să joace un fel de joc al miresei. În timpul cât se joacă, după obicei s'a și pușcat cu revolvere și cu puști. Deodată însă după o pușcătură s'a auzit un

strigăt și unul dintre nuntași cu numele Gheorghe Sifornic a căzut jos împușcat. Sărindu-i ceilalți nuntași în ajutor, au văzut că-i intrase un glonț în piept. N'au putut să-i ajute însă nimic, pentrucă i-s'a scurs mult sânge și a murit. El a fost împușcat din greșală de unul dintre cei ce au pușcat. Veselia imediat s'a întrerupt, fiindcă au venit jandarmii și au arestat pe toți cei cari au pușcat și le-au luat armele.

Sunt marii învățați necredincioși. Răspunsul nostru este: nu. Și aceasta au dovedit-o mai nou doi învățați, unul francez și altul german. Francezul P. Eymien arată că dintre 432 mari învățați (fizicieni, chimiști, naturaliști) 367 cred în Dumnezeu, în biserică și în nemurirea sufletelor; 16 nu cred în Dumnezeu, 15 sunt nepăsători, iară despre credința alor 34 nu știe să ne dea seamă.

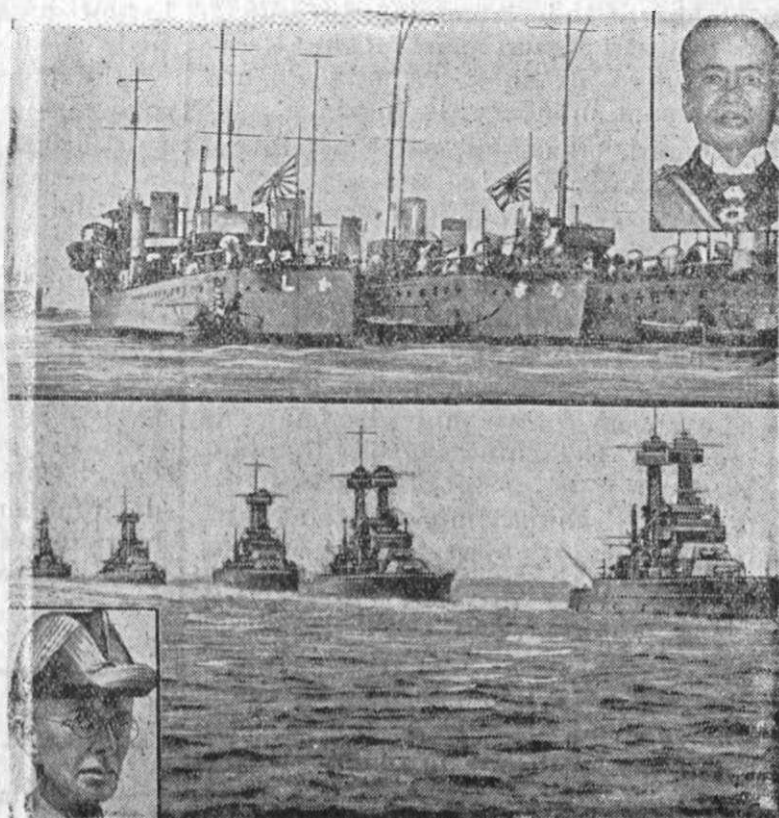
Germanul Dr. Dennert a cercetat credința învățaților din veacurile 15 până la 19. Dintre 82 mari învățați fizicieni, chimici, botaniști, zoologi, astronomi, fiziologi, matematici, medici și așa mai departe, 79 au fost credincioși, despre ceilalți 3 nu a putut constata nimica. Dintre 55 naturaliști din veacul al 18-lea 39 au fost credincioși iară 5 necredincioși sau nepăsători, despre ceilalți 11 nu a putut constata nimica. Dintre 283 învățați ai veacului 19 s'au aflat 220 credincioși, 7 necredincioși și 8 nepăsători, iară despre 48 nu a putut constata nimica. Așadară se poate spune cu toată hotărârea că cei mai mulți învățați ai lumii au fost și sunt credincioși, și nu cum spun gazetele jidovești, necredincioși.

Furt în tren. Un mare comerciant din București cu numele Rudolf Herșcovici a plecat din București cu trenul la Paris. Negustorul când a ajuns în gara Brașov a rămas singur în vagon și fiindu-i somn s'a întins pe divanul din tren. În o altă gară aproape de Sighișoara s'a urcat în vagonul unde era negustorul un om îmbrăcat în haine domnești. Acesta s'a așezat pe scaunul din fața negustorului și și-a aprins o țigară, din care fumul îi sufla cam către nasul negustorului. Cum sta cam somnoros negustorul întins și fiindcă i-a venit și fum de acela care te adoarme, a adormit. Hoțul când a văzut că negustorul doarme, a început a-l căuta prin buzunare, să vadă dacă

Japonia și Statele Unite Americane

De când Japonezii au atacat Shanghai-lu și au îndrăznit să-l chiar bombardeze Statele Unite Nordamericane au început a privi cu ochi chiorăși spre Japonia, care prin cuprinderea Shanghai-ului, a început să devină primejdioasă chiar și pentru puternicile State Unite Nordamericane. Dăm deci aici deasupra flota japoneză, în colț cu fotografia amiralului japonez Taniguchi, iar din jos flota Statelor Unite Nordamericane, în colț cu fotografia amiralului englez Schofield. Ferească Dumnezeu ca aceste două puternice flote să înceapă a se pușcaci tunurile lor cele grozave și să încerce a se cufunda împrumutat, ceea ce nu este cu neputință.

□ □

nu's sparte. I-a furat toți banii și hârtiile cu care putea să scoată din o bancă din Paris 20 mil franci (bani francezi). Negustorul așa a adormit de tare de fumul acela din țigara cu otravă încât nu s'a trezit până la Teluș. Aici când s'a trezit îl durea capul și s'a uitat prin buzunare și a văzut că li lipseau banii. S'a scoborât din tren și a anunțat poliția de cele întâmplate. Negustorul apoi s'a întors înapoi la București fiindcă nu mai avea bani cu ce să meargă la Paris.

O crimă la Cluj. Un măcelar din Cluj a avut ceva afaceri în oraș și de aceea a plecat din măcelărie (misarniță) și a lăsat să vândă un nepot a lui de 16 ani. Trei hoți, după ce au văzut că măcelarul a plecat și că a rămas numai copilul în măcelărie, au intrat înăuntru. Doi dintre ei s'au repezit la copil, pe care l-au rănit cu un cuțit, iar al treilea a rupt cassa de fier și a furat banii. Până când să audă cineva zbierătele copilului să-i vină în ajutor, hoții au fugit. Numai la un sfert de ceas un trecător de pe stradă a auzit pe copil plângând și intrând în măcelărie l-a văzut pe copil rănit. Copilul a fost dus imediat la clinică (spital mare), unde a trebuit să fie operat copilul. Cu toate ajutoarele date de doctori copilul a murit, fiindcă fusese rănit rău la cap.

Ingrijirea uneltelor și mașinilor agricole

În timpul muncilor agricole și mai ales după terminarea lor, plugarii noștri nu-și îngrijesc cum ar trebui uneltelor și mașinile lor agricole.

Vedem căruțe cu osiile neunse cu săptămânile și chiar cu lunile, încât scârțâitul lor se aude la o distanță de 1 kilometru. Din cauza aceasta se strică foarte repede, vitele le trag cu greu, se obosesc repede, încât lucrează puțin și prost.

După terminarea lucrărilor, în curtea multor plugari observăm sape, hârlețe, pluguri, grăpi și alte unelte și mașini agricole aruncate ici-colo sub cerul liber. Ploile, zăpezile, vânturile le cauzează stricăciuni mari. Părțile lemnoase putrezesc, se strică și cele făcute din fier sunt mâncate de rugină.

Plugari, treziți-vă, căci în felul acesta nu mai merge!

În plugărie mai mult decât ori unde avem nevoie de unelte și mașini bune și trainice. Numai cu unelte și mașini bune și trainice putem lucra cu ușurință mult și bine.

Trăinicia uneltelor și mașinilor agricole atârână foarte mult de felul lor de îngrijire. Cele bine îngrijite țin mult, pe când cele neîngrijite se strică repede, încât trebuiesc înlocuite cu altele. Înlocuirea lor este foarte grea, deoarece costă bani mulți.

Iată cum trebuiesc îngrijite uneltelor și mașinile agricole:

În timpul muncilor trebuie să ungem cât mai des părțile cari se freacă, osia ș. a. Îndată ce observăm, că s'a stricat

sau e pe cale de a se strica vreun șurub, cuiu, fier lung ș. a. îl reparăm sau îl înlocuim.

După terminarea muncilor agricole, trebuie să curățim de murdărie, noroiu și rugină toate uneltelor și mașinile agricole. Părțile lemnoase le văpsim cu uleiuri colorate și pe celea de fier le ungem cu unsori minerale (smoală) cari sunt cele mai bune sau cu uleiuri de plante. Unsurile de animale nu sunt bune deoarece atacă fierul.

După ce sunt curățite și apărute în felul acesta de stricăciuni și de rugină, le punem la păstrare într'un loc uscat și ferit de vânt.

Lucrând în felul acesta vom da pildă frumoasă copiilor noștri, și de altă parte vom face economie, de oarece nu vom fi nevoiți să cumpărăm în fiecare an unelte noi. Astăzi, mai mult de cât oricând, trebuie să facem economie, deoarece lucrurile cumpărate din prăvălii (bolte) sunt foarte scumpe, pe când bucatele și animalele noastre n'au aproape nici un preț.

Victor Oros.

Stărpirea omizilor

— Acuș vine primăvara și trebuie să ne gândim la dușmanii pomilor —

În anul acesta prin foarte multe localități se văd pe pomi o mulțime de frunze uscate, în cari sunt nenumărate ouă de omizi, cari dacă nu se vor nimici, cu siguranță că în anul acesta puțin folos vom avea de pomi.

După o experiență îndelungată, am găsit un mijloc de a nimici acești dușmani ai pomilor, care nu costă aproape nimic decât... voință.

Imediat după ce pomii vor fi descărcați de bură, zăpadă și umezeală, când cuiburile (frunzele) acestor ouă se observă ușor și când vor fi bine uscate, să se pună într'o prăjină, un felinar aprins (cum au de ex. oamenii la cară, spre a lumina noaptea) și să ardă de tot acestea frunze, căci în felul acesta, ouăle sau pueții ce vor fi, se vor nimici cu totul. La pomii mai mici se pot arde de jos, iar la pomii mai mari să se urce omul în ei.

Lucrul, deși poate va părea cetitorilor migălos, merge totuși foarte repede și cu succes.

Bun înțeles, că dacă vrem să ne scăpăm cu toții de omizi, e de lipsă ca toți locuitorii dintr'un sat sau oraș să facă acest lucru, altfel n'ajunge la nimic, căci omizile umblă dintr'o grădină în alta.

Mulți oameni zic: „Noi nu stricăm ce a făcut Dumnezeu. Dacă o vrea dânsul să avem poame, îi va nimici”. Da, au dreptate, că Dumnezeu poate face ce voește, însă Dumnezeu nu voește să șadă omul fără lucru cu speranța că — Dumnezeu îi va da. — Dumnezeu dă după muncă, dar nu bagă nimănu mura'ngură. Apoi mai este o zicală: „Ferește-te că și Dumnezeu te va feri!”

de Grigore Vicaș

Citiți „UNIREA POPORULUI”

Cum curățim funiile (sforile) pe cari uscăm albiturile

Foarte de multe ori albiturile noastre capătă pete dela sfoară sau funie. Așadar sfoara sau funia este murdară și trebuie curățită. Iată cum o curățim: Fierbem două ferii de apă, în care băgăm 10 decagrame săpun și 3 decagrame sodă. În această apă fierbem sfoara. Apoi o scoatem și o fierbem din nou în apă curată. Pe urmă o spălăm în apă rece și apoi o întindem. Dacă tot mai petează albiturile, de vină e calitatea cânepii din care e făcută.

Văruți-vă pomii

Pomii trebuie văruți, cam la o înălțime de un metru, ca să nu le strice frigul, ca să nu se încălzească prea iute coaja și astfel să înceapă a circula în pom sucii și să înceapă a se îngroșa mugurii, iar pe urmă, venind un ger, să înghețe. Mai e bun văruitul pomilor și pentru a omori anumii pricinuitori de boale. Ori v'ați văruit pomii astă toamnă, ori nu, văruți-i acuma în Februarie din nou.

Lapte tare

În Köbenhavn (Kopenhagen), capitala Daniei, un inginer a încercat să producă lapte tare, și a isbutit. A întocmit el niște mașini de fier, cari scot din lapte întreagă apă, rămânând pe fundul oalei ceva ca un aluat. Acest aluat se vinde în prăvălii și, dus acasă, se fierbe în apă caldă, și avem lapte bun și regulat.

Tăiatul și păstrarea vlăstarilor nobili

Cea mai potrivită vreme pentru tăiatul vlăstarilor nobili (pentru ultitul pomilor) este Ianuarie. Acuma însă, cum Februarie este foarte friguros, încă nu e târziu de loc. Îndată ce începe să circule sucii în vlăstari, nu se mai pot păstra, ci ultoi direct. Vlăstarii se păstrează în pivniți, și așume săpați în pământ, lângă zidul dinspre mieznoapte. Unii înmoaie vlăstarii, îndată ce i-au tăiat, cu rana în ceard de ultoit fierbinte, apoi îi învalue în hârtie și-i păstrează astfel în pivniță, într'un loc umbros și aerisit.

Lăptăriile în Elveția

În vremea din urma s'au înghesbat și la noi în Ardeal mai multe societăți de valorizarea laptelui și a cașului. Oricine poate să-și dea seama, cât de mult poate câștiga astfel, din unt, din brânză de vacă, din caș și din zăr. Acestea le-au avut și le au și acuma în vedere locuitorii din Elveția, cari aveau înainte cu 10 ani abia 3519 astfel de lăptărie, acuma au 3688. Membrii s'au urcat în cei din urmă 10 ani dela 102.677 la 109.004, așa că 57% (la sută) dintre proprietarii de vaci sunt membri ai acestor societăți.

Se primește

un UGENIC

pentru librărie și papetarie

A se adresa la

Librăria Seminarului — BLAJ.